

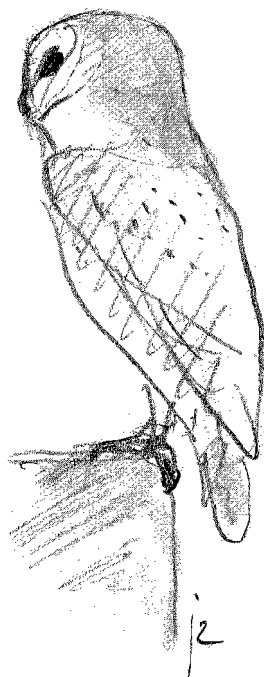
In memoriam - Sjoerd Braaksma (1924-1999)

Op 16 februari 1999 overleed in zijn woonplaats Nieuwegein op 74-jarige leeftijd totaal onverwacht S. Braaksma, ornitholoog, Ridder in de Orde van Oranje Nassau en drager van de Gouden Lepelaar van Vogelbescherming Nederland.

Sjoerd Braaksma werd op 19 april 1924 in Roermond geboren en zijn liefde voor vogels werd hem bijna met de paplepel door zijn vader ingegoten. Op het Friese platteland waar zijn grootvader boer was, werd hem bijgebracht hoe hij Kievitseiëren moest zoeken en zoals veel jongetjes vroeger verzamelde hij vogeleieren. Zijn vaders werk, opzichter bij Rijkswaterstaat, had heel wat verhuizingen door het land tot gevolg. Daardoor kreeg Sjoerd de gelegenheid om overal verkenningen uit te voeren. Dit leverde bij de De Haukes (Wieringen) de ontdekking op dat Oeverzwaluwen hun nesten in wierdijken hadden gegraven. Uiteindelijk belandde de familie in 's-Hertogenbosch waar hij in 1940 als 16-jarig jongetje samen met zijn neefje de Brabanders de loef afstak door in het Bossche Veld de eerste Kievitseiëren van de provincie te vinden. In 1940 verliet hij het ouderlijk nest om in Boskoop aan de Rijks Hogere Tuinbouwschool een opleiding te volgen en vond daar een kosthuis bij de ouders van de latere befaamde ornitholoog Prof. Dr. Herman Klomp. De opleiding aan de Tuinbouwschool werd in 1943 afgerond, waarna een onderduikperiode en militaire dienst volgden. Zijn eerste baan vond hij bij Staatsbosbeheer, waar hij als technische hulp aan de slag ging. Deze organisatie is hij verder altijd trouw gebleven. De ommezwaai naar beroepsornitholoog kwam al in 1947 toen hij bij de toenmalige afdeling Natuurbescherming en Landschap werd aangenomen, met de latere hoogleraar Dr. Mörzer Bruyns als chef. Toen hij de VUT-gerechtigde leeftijd bereikte, verliet hij op 1 mei 1986 het Dienstvak Natuurbeheer van Staatsbosbeheer. Even daarvoor op 29 april (lintjesdag) was hij, op voordracht van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau benoemd. Sjoerd vond het maar niets temidden van al die onderscheiden technuten van het Ministerie van Landbouw te moeten verkeren, maar onder druk van de familie nam hij deze onderscheiding aan. Als blijk van waardering voor zijn grote verdiensten had hij in 1974 van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels de Gouden Lepelaar ontvangen.

Al dan niet samen met anderen kwam een eindeloze reeks publicaties tot stand. Het totale aantal bedraagt minstens 500, waarbij dan nog niet eens de stroom van zeer veel excursieverslagen en inventarisatierapporten zijn meegerekend. Zijn artikelen verschenen niet alleen in nationale en internationale vaktijdschriften, maar ook in andere zeer uiteenlopende bladen, tot die van de kerkvoogdij toe. Of het nu om vogels van diverse pluimage, vleermuizen of een plant als Goudhaver ging, hij publiceerde er over.

Van 1947-58 stelde hij samen met G. C. A. Junge voor Ardea ornithologische jaarverslagen samen. Lang voordat SOVON begon, beschreef hij het voorkomen en de verspreiding van vogelsoorten, zoals bijv. Roerdomp en Wulp. Zowel landelijk als regionaal leverde hij belangrijke bijdragen aan avifauna's, waaronder de *Avifauna van Noord-Brabant* en de *Vogels van Midden-Neder-*

land. In de jaren zeventig en tachtig was hij landelijk coördinator van het kerkuilenonderzoek. Dit ging goed samen met het zijn passie voor vleermuizen, waarmee hij al eerder bezig was. Niet onvermeld mag zijn broedvogelmonitoring van 1963-94 op het landgoed Mensinge bij Roden (Drenthe) blijven. Een prestatie van formaat. Zijn bekendheid leidde ertoe dat hij veel gevraagd werd om lezingen te houden; vaak was hij daarvoor drie avonden per week op pad. Ook radio en televisie wisten hem te vinden.

Als enthousiast ringer kreeg hij vele tienduizenden vogels in vele soorten in handen, waarvan alleen al meer dan 10 000 Zilvermeeuwen. Een van de bijzonderheden was een Grauwe Fitis op Rottumeroog. Hij behoorde ook tot het corps van vrijwillige Controleur-Vogelwet 1936, maar beëindigde deze werkzaamheden toen dit werd ingelijfd bij de Algemene Inspectiedienst. Om de gegevens te verzamelen moest Sjoerd omzwervingen door het hele land maken en zag daartoe kans, ondanks de bewuste keuze voor het niet aanschaffen van een auto.

Helaas mocht Sjoerd Braaksma de presentatie op 6 maart van het boek *Vogels van Nieuwegein*, waaraan hij tot het laatste moment zeer actief had meegewerkt niet meer meemaken. Met hem is een professionele veldornitholoog van de oude stempel heengegaan.

Dick A. Jonkers